

فرهنگ ایران پس از اسلام با فرهنگ اسلامی آمیخته است

استاد دانشگاه در حوزه هنر و معماری با بیان اینکه فرهنگ ایران پس از اسلام با فرهنگ اسلامی آمیخته است و جدا سازی آنها در دوران اسلامی تقریباً ناممکن است...

استاد دانشگاه در حوزه هنر و معماری با بیان اینکه فرهنگ ایران پس از اسلام با فرهنگ اسلامی آمیخته است و جدا سازی آنها در دوران اسلامی تقریباً ناممکن است، تصریح کرد: وقتی صحبت از فرهنگ ایرانی در دوران پس از اسلام می شود منظور فرهنگ اسلامی است و این دو از یکدیگر جدا نیستند. به گزارش خبرگزاری مهر، سلطان زاده با بیان اینکه بسیاری از رشته های علوم انسانی در حال تدریس در دانشگاه های کشور با ساختاری غربی در ایران شکل گرفته اند، گفت: بسیاری از منابع در حال تدریس در حوزه هنر و معماری در دانشگاه های ایران با منابع غربی در حال توسعه است و متأسفانه منابع ایرانی و شرقی بسیار کم است.

وی با بیان اینکه طی 90 سال گذشته سرمایه گذاری کافی در حوزه های مربوط به دانش و هنر معماری صورت نگرفته است، افزود: متأسفانه در فرهنگ معاصرمان در کشور برای اندیشه به اندازه کافی اعتبار در نظر نگرفتیم.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه یکی از معضلات موجود در عدم توجه کافی به رشته های انسانی و هنر در کشور، مدرک گرایی است، تصریح کرد: متأسفانه در حال حاضر شاهد بها دادن بسیار به مدرک و نمره هستیم و همین امر باعث می شود جوانان و پژوهشگران ما از کار عمیق بر حوزه های مورد نیاز دور شوند.

در حوزه علوم انسانی دارای شتابزدگی هستیم

سلطان زاده با بیان اینکه از سال 1300 همواره دچار شتابزدگی و مشکلات درونی بودیم، ادامه داد: در حوزه علوم انسانی دارای شتابزدگی بوده و تصمیم گیری های عجولانه و شتابزده باعث ضربه به این حوزه شده است.

وی با بیان اینکه در سال 1349 کنگره ای بین المللی با عنوان "کنگره بررسی امکان پیوند معماری سنتی با شیوه های نوین ساختمان" با حضور معمارانی برجسته توسط وزارت آبادانی و مسکن برگزار شد، گفت: در همان دهه 50 در ایران عده ای از روشنفکران و کسانی که به فرهنگ ایرانی و اسلامی توجه داشتند و حتی کسانی که در دانشگاه ها در رشته هایی مثل هنر و معماری در حال تحصیل بودند معتقد بودند که در حوزه علوم انسانی از فرهنگ خودی بسیار دور شده و غرب گرا شده ایم.

برخی مسئولان نسبت به فرهنگ ایرانی اسلامی بی توجهی می کنند

این استاد دانشگاه در حوزه هنر و معماری با بیان اینکه متأسفانه در سال های اخیر توجه عمده مسئولان عالی وزارت راه و شهرسازی به مسکن مهر بوده است، ادامه داد: با این رویکرد دیگر زمانی برای توجه به معماری اسلامی باقی نمی ماند.

وی با بیان اینکه برخی ارکان دولت و مسئولان نسبت به فرهنگ ایرانی اسلامی بی توجهی می کنند، تصریح کرد: متأسفانه برخی ارکان، ناخودآگاه غرب گرایی را توسعه می دهند، برای مثال در ساختمان مجلس شورای اسلامی و فرودگاه بین المللی امام خمینی (ره) اثری از هنر و معماری ایرانی - اسلامی نیست که این خود باعث تأسف است.

سلطان زاده با بیان اینکه برای ساختن فرودگاه بین المللی امام خمینی (ره) هزینه سنگین میلییادی صرف شد، گفت: در این پروژه از مشاور انگلیسی استفاده شد و متأسفانه در پروژه ای با این حجم سنگین سرمایه گذاری هیچ نشانی از فرهنگ ایرانی اسلامی وجود ندارد در حالی که در دیگر کشورها، در چنین پروژه هایی فرهنگ ملی آنها توسعه داده می شود.

وی با بیان اینکه باید بگوییم در مباحث پژوهشی پول های کلانی صرف می شود اما به دلیل عدم تعریف درست ضوابط و راهکارها بازدهی خوبی را شاهد نیستیم، اذعان داشت: ایران از کشورهایی است که بیشترین همایش ها را برگزار می کند اما کمترین بازده را دارد.

این استاد دانشگاه حوزه هنر و معماری با بیان این که پیش از انقلاب معماران خوبی در حوزه معماری اسلامی و ایرانی مثل نادر اردلان و کامران دیبا فعالیت می کردند، ادامه داد: در آن زمان معماران دیگری نیز حضور داشتند که اگر چه شاید به فرهنگ اسلامی توجه نداشتند، اما توجه آنها به فرهنگ ایرانی سبب شد که برخی آثار هنر و معماری از غربگرایی دور شود.

سلطان زاده با بیان اینکه فرهنگ ایران پس از اسلام با فرهنگ اسلامی آمیخته است و جدا سازی آنها در دوران اسلامی تقریباً ناممکن است، تصریح کرد: وقتی صحبت از فرهنگ ایرانی در دوران پس از اسلام می شود منظور فرهنگ اسلامی است و این دو از یکدیگر جدا نیستند.

این استاد دانشگاه در حوزه هنر و معماری با بیان اینکه گمان می کنم از انقلاب تا کنون مسئولان حداقل سه مرتبه مساله تحول در علوم انسانی را مطرح کرده اند، ادامه داد: هر دفعه بودجه ای از طرف سازمانهای ذیربط برای این موضوع اختصاص داده می شود و اقداماتی نیز صورت می گیرد، اما پس از اتمام بودجه موضوع کم کم فراموش می شود تا دوباره یکی از مسئولان عالی کشوری در این زمینه نکته ای را مورد اشاره قرار دهند، بنابراین این ناپیوستگی و ناهماهنگی باعث عدم توفیق در بحث تحول علوم انسانی می شود.

تحول در حوزه هنر و معماری نیازمند ایجاد پژوهشکده هایی آکادمیک است

سلطان زاده با بیان اینکه در بحث تحقق علوم انسانی اسلامی و تحول در حوزه هنر و معماری نیاز به پژوهشکده هایی کاملاً آکادمیک است، اظهار کرد: باید در این پژوهشکده ها به دور از برخی از حاشیه ها به پژوهش و گفت و گوی جدی پرداخت.

وی با بیان اینکه نمی توان دانش و فرهنگ را به زور و با ضابطه ایجاد و القا و درونی کرد، توضیح داد: برای تحقق تحول در علوم انسانی باید برای جلب توجه جوانان سرمایه گذاری عمیق صورت گرفته و دانش را توسعه داده و عرصه های بیشتری را باز کنیم.

این استاد دانشگاه آزاد با بیان اینکه در حوزه معماری، غرب گرایی نه از الان بلکه از زمان تاسیس دانشکده هنرهای زیبا یعنی بیش از 70 سال پیش آغاز شد، گفت: البته همواره اساتید، معماران و افرادی بوده اند که به فرهنگ ایرانی - اسلامی توجه داشتند اما هم عده آنها اندک بوده و هم حامی خاص آکادمیک نداشتند.

وی با تأکید بر اینکه طی 90 سال گذشته برای ایرانی و اسلامی شدن هنر و علوم انسانی بودجه کم در نظر گرفته نشده، تصریح کرد: اما متأسفانه این بودجه درست مورد استفاده قرار نگرفته است و لازم است مراکز آکادمیک در این زمینه شکل گیرد یا حداقل همین مراکز موجود از ضوابط معمولی کمی فراتر رفته تا کار دقیقی انجام شود.

فرهنگ با ضابطه اصلاح نمی شود

سلطان زاده با بیان اینکه در ایران دایره المعارف های بسیار خوبی وجود دارد، گفت: بعد از خواندن اکثر مقالات در حوزه معماری و هنر متوجه می شویم که این مقالات توسط یک مورخ یا باستان شناس نوشته شده است و دایره المعارف های موجود نیز در حوزه هنر و معماری مقالات چندان قابل توجهی ندارند.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه گویا شهرداری یا نظام مهندسی قصد دارد با ایجاد ضوابطی از ورود بیش از حد فرهنگ غربی در ساختمان سازی جلوگیری کند، ادامه داد: در هیچ کشوری در جهان نتوانستند فرهنگ را با ضوابط اصلاح کنند بلکه باید توجه داشت که عده ای که متوجه عمق دانش و فرهنگ نیستند، گاه غربگرایی را تشدید می کنند.

وی با بیان اینکه اگر در جایی تا کنون می توانستند یک نوع فرهنگ معماری را با ضابطه و قانون اجرا کنند، ایران نیز دومین آن خواهد بود، تأکید کرد: در تاریخ چنین اتفاقی رخ نداده و متأسفانه این بدترین روش ممکن است و نه تنها نشدنی است بلکه ممکن است نتیجه عکس دهد زیرا با ضابطه، اجبار و زور نمی توان برای مردم فرهنگ تعریف کرد.

در حوزه هنر و معماری اسلامی سطحی نگری در حال توسعه یافتن است

سلطان زاده با بیان اینکه پس از مطالعه بر دانش هنر و معماری ایرانی - اسلامی می توانیم جلوه هایی از آن را به جامعه عرضه کنیم، افزود: در این راستا باید مطالعات مربوط به جنبه های زیبایی شناسی و نماد پردازی و فرهنگ را تقویت کنیم، در حال حاضر مقالات گاه نسبتاً سطحی نوشته می شود که این مقالات به فرهنگ و آیین ما لطمه می زنند.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه متأسفانه در برخی از حوزه های علوم انسانی و هنر و معماری سطحی نگری در حال توسعه

یافتن است، گفت: اگر بر این حوزه ها به طور عمیق کار کنیم می توانیم سلايق را تغيير دهيم به طوري که طراح، معمار و مردم ما ساختمان هايي با الگوي ايراني اسلامي را بپسندند.

ترويج الگو هاي اسلامي - ايراني نيازمنند برنامه هاي دراز مدت است

وي با بيان اينکه بايد در جهت ترويج الگو هاي اسلامي - ايراني برنامه هاي دراز مدتي داشت، توضيح داد: معيار ها بايد دانش محور و فرهنگ محور باشد در حالیکه هنوز از پتانسيل هاي دانشي موجود در کشور استفاده نمي کنيم.

سلطان زاده با اشاره به اينکه کشورهای غربي با کار بر هنر و فرهنگ ديگر تمدن ها آگاهي هاي خود را توسعه مي دهند، گفت: وقتي کشوري در حوزه آگاهي ها به خصوص علوم انساني جلو باشد مي تواند برنامه ريزي عمومي فرهنگي را در هر زمينه اي بهتر انجام دهد.

فرهنگ غربي در برخي زمينه ها در ذهن مسئولان رسوخ کرده است

اين استاد دانشگاه با بيان اينکه متاسفانه رسم شده که گاه در برخي مراسم بايد از متفکران خارجي دعوت شده و پژوهش گران و جوانان کشور را نادیده بگيرند، گفت: متاسفانه در برخي زمينه ها فرهنگ غربي در ذهن برخي مسئولان رسوخ کرده و آنان ناخودآگاه تفکر و فرهنگ غربي را برتر مي دانند، از طرفي مي گوييم غرب بد است از طرف ديگر خود را به آنها ارجاع مي دهيم و اين شيوه گزينش پژوهشگران در ايران نادرست است.

پيروي بي برنامه از فرهنگ غربي، فرهنگ ايراني - اسلامي را مخدوش مي کند

وي با بيان اينکه خوشبختانه در دوره ارشد دانشگاهي رشته هايي تحت عنوان مطالعات معماري اسلامي و پژوهش هنر شکل گرفته است، توضيح داد: خوشبختانه اين بحث هاي تئوريک در حال شکل گيري است اما سرعت ما نسبت به سرعت جهاني بسيار کند است.

اين استاد دانشگاه در حوزه هنر و معماري با بيان اينکه مي توان از هنر غربي هم استفاده کرد، افزود: بخشي از هنر معماري هر تمدني به جهان بيني و فرهنگ آن تمدن مربوط است و بخش هايي هم مي تواند کارکردهاي نمادين داشته باشد و در صورت پيروي بدون برنامه ريزي دقيق از فرهنگ غربي، فرهنگ خودي مخدوش و پايه هايش سست شده و استحکام و انسجام مذهبي و ملي به تدريج ضعيف مي شود.

بسياري از ويژگي هاي معماري اسلامي در جهان را ايران شکل داده است

سلطان زاده با بيان اينکه بسياري از ويژگي هاي معماري اسلامي را ايران در جهان شکل داده است، ادامه داد: معماري مصر آنچنان به فراغه وابسته بود که پس از اسلام منقطع شد و عربستان نيز در قرون جاهليت معماري چندان ارزشمندی نداشته است.

وي با بيان اينکه گنبد و طرح مساجد چهار ايواني از ايران به کل جهان اسلام رفته است، افزود: نقاشي مانوي نيز هنر مينياتور را شکل داده و اين هنر از ايران به کل جوامع اسلامي رفت.

تمدن اسلامي انعطاف پذير است

اين استاد دانشگاه در حوزه هنر و معماري با بيان اينکه تمدن اسلامي مانع توسعه ي هنر هاي بومي سرزمين هاي اسلامي نشد، توضيح داد: اسلام جنبه هاي شرک آميز و نادرست تمدن ها را کنار زده و بر جنبه هاي مثبت آن تاکيد کرد و به همين دليل نوعي نسبي گرايي در هنر اسلامي مي بينيم.

وي با بيان اينکه تمدن اسلامي انعطاف پذير است، تصريح کرد: تمدن اسلامي در حوزه هنر نسبت به فرهنگ هاي بومي بي توجه نبود، بلکه در حوزه هنر و معماري بهترين شرايط را ايجاد کرد.

ترويج فرهنگ ايراني اسلامي به نهادي بين وزارتخانه اي نياز دارد

سلطان زاده با بيان اينکه در بحث ترويج فرهنگ ايراني اسلامي لازم است نهادي بين وزارتخانه اي ايجاد شود، توضيح داد:

لازم است در این بحث نهادی برای پیوند میان وزارت علوم، سازمان میراث فرهنگی، دایره العارف ها و دانشگاه ها و وزارت خانه های مرتبط ایجاد شود زیرا تحول در علوم انسانی، معماری و هنر ها اقدامی بین رشته ای و بین سازمانی است.